

**סדר ליל
ראש השנה**
נוסח עדות המזרח

סדר ליל ראש השנה

אם חל בשבת תחילה יאמר המקדש "מזמור לדוד" ו"יום הששי";

יום הששי: ויכלו השמים והארץ, וכל צבאם: ויכל אלהים ביזם השביעי
מלאכתו אשר עשה, וישבת ביזם השביעי מכל מלאכתו אשר
עשה: ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו, כי בו שבת מכל מלאכתו,
אשר ברא אלהים לעשות:

ואם חל בחול מתחילים מכאן;

וביום שמוחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשיכם ותקעתם
בחצצרת על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם, והיו לכם
לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם:

ויאמר המקדש: סברי מרגן. ויענו השומעים: לחיים.

ברוך אתה יהוה אלהינו ^{אשר} מלך העולם, בורא ^{היום הזה} פרי הגפן.

ברוך אתה יהוה אלהינו ^{אשר} מלך העולם, אשר ^{היום הזה} בחר בנו מכל עם, ורוממונו מכל לשון, וקדשנו
במצותיו. ותתן לנו יהוה אלהינו ^{אשר} באתה, (בשבת:
את יום השבת הזה) את יום הזכרון הזה, את יום טוב מקרא
קדש הזה. (בשבת במקום "יום תרועה" יאמר: זכרון תרועה) יום תרועה
באתה מקרא קדש, זכר ליציאת מצרים. ודברך מלפנינו
אמת וקים לעד. ברוך אתה יהוה אלהינו ^{אשר} מלך על כל הארץ,
מקדש (בשבת יוסיף: השבת) וישראל ויום הזכרון.

אם חל רה"ש במוצ"ש מוסיפים ברכות אלו לפני ברכת "שהחינו";

ברוך אתה יהוה אלהינו ^{אשר} מלך העולם, בורא מאורי האש.

ברוך אתה יהוה אלהינו ^{אשר} מלך העולם, המבדיל בין קדש
לחול, ובין אור לחשך, ובין ישראל לעמים, ובין יום השביעי

סדר ליל ראש השנה

לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְשֵׁת שַׁבָּת לְקִדְשֵׁת יוֹם טוֹב – הַבְּדִלָּה, וְאַתְּ-יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשְׁשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה – הַקִּדְשָׁה וְהַבְּדִלָּה, וְהַקִּדְשָׁה אֶת-עַמּוּד יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ.

גם בליל שני מברכים "שהחיינו". ואם יש לו פרי חדש ניחנו לפניו על השלחן בליל שני, ויכוין עליו, אך אין צריך להקפיד לחזור על דבר זה.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ וְעַל כָּל הַמַּעֲשִׂים הַטְּבוֹתִים וְהַטְּבוֹתִים מְלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לַיָּמֵן הַזֶּה.

סדר הסימנים

בשני הלילות של ראש-השנה, יהיה רגיל לעשות כסדר זה, כפי שכתוב בספר "בן איש חי", וכל זה עושים לסימן טוב. ויש עושין כל סדר הברכות שבסעודת הלילה, גם ביום ראש השנה שחרית, וכן אנחנו נוהגים בביתנו להביא כל הנזכר בסעודת הלילה על השלחן גם ביום.

תחילה יקח תמר אחד ויברך עליו "בורא פרי העץ" ויאכל, ואחר-כך יקח עוד תמר ויאמר בקשה זו, ויכוין על האויבים התחתונים, ואחר כך יאכל אותו.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה **אֲדָמָה** אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיתֵּמוּ אוֹיְבֵינוּ וְשׁוֹנְאֵינוּ, וְכָל-מְבַקְשֵׁי רַעֲתָנוּ.

ואחר כך יקח "רוביא", והוא מה שקורין בלשון ערבי "לוביא", ויאמר בקשה זו. [טוב שיברך תחילה "בורא פרי האדמה" על אבטיח וכדו'].
אֲדָמָה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה **אֲדָמָה** אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁירְבוּ זְכוֹתֵינוּ וְתִלְבְּבָנוּ.

יקח כרתי ויאמר בקשה זו, ויכוין על הכוחות הרעים שנבראו מהעוונות של אדם ומניצוצי קרי, אשר עליהם מכוונים בקריאת שמע שעל המטה, ועליהם נאמר: "אויבי איש אנשי ביתו".

סדר ליל ראש השנה

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיַכְרְתוּ אוֹיְבֵינוּ וְשׂוֹנְאֵינוּ, וְכָל־מִבְקָשֵׁי
רַעְתָּנוּ.

יֵקַח עָלֵינוּ סֶלֶק (תרד) ויאמר בקשה זו, ויכוין על
המקטרגים וכוחות הדין המשטינים למעלה.

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיַסְתְּלוּ אוֹיְבֵינוּ וְשׂוֹנְאֵינוּ, וְכָל־מִבְקָשֵׁי
רַעְתָּנוּ.

יֵקַח דַּלְעַת ויאמר בקשה זו, וכשאומר; "שתקרע רוע
גזר דיננו" יכוין בשם קר"ע.

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתַקְרַע רוּעַ גְּזַר דִּינֵנוּ, וְיִקְרָאוּ לְפָנֶיךָ
זְכוֹתֵינוּ (הנוסח הישן; זְכוֹתֵינוּ).

יֵקַח רִימון מֵתוּק וְלֹא חֲמוץ, ויאמר;

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂנַהֲיֶה מְלָאִים מְצוֹת פְּרָפוֹן.

יֵקַח תַּפּוּחַ מְבוּשֵׁל בְּסוּכָר לֶבֶן. ויאמר "שתתחדש עלינו שנה
טובה ומתוקה" ואין אומרים "כדבש".

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂתִתְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה.

אחר התפוח נוהגין לאכול ראש כבש, ואם לא היה יכול
להביא ראש כבש לא יביא ראש של עז כי הוא דינא קשיא,
אלא יקח ראש עוף (וראש עוף זכר טוב יותר מנקבה), אבל
לא יאמר; "ותזכור לנו עקידתו ואילוו" וכו', אלא רק "שנהיה
לראש ולא לזנב".

יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂנַהֲיֶה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזֵנֵב, (וְתִזְכְּרֵנוּ
עֲקִידָתוֹ וְאִילּוֹ שֶׁל יִצְחָק אֲבִינוּ, בֶּן אֲבָרָהָם אֲבִינוּ
עֲלֵיהֶם הַשְּׁלוֹם).

סדר ברכת המזון

קודם ברכת המזון, נוטלים הידיים למים אחרונים, עד סוף הפרק האמצעי של אצבעות הידיים. אח"כ אומרים:

לְמַנְעַח בְּגִינֹת מִזְמֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחַנְּנוּ וַיְבָרְכֵנוּ, יֵאָר פָּנָיו אֶתָּנוּ סֵלָה:
לְרַעַת בָּאָרֶץ וּדְרָכָהּ בְּכָל־גּוֹיִם יִשְׁוּעָתְךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים| (יפסיק מעט)
אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֳמִים, כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל,
וּלְאֳמִים| בָּאָרֶץ תִּנָּחֵם סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים| (יפסיק מעט) אֱלֹהִים, יוֹדוּךָ עַמִּים
כָּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים, וַיִּירָאוּ
אוֹתוֹ פֶּלֶא־אִפְסֵי־אָרֶץ:

אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ^{אֱלֹהֵינוּ} בְּכָל־עֵת, תִּמְכִּיד תְּהַלֵּלָתוֹ בְּפִי: סוֹף דְּבַר הַכֹּל
נִשְׁמָע, אֶת־הָאֱלֹהִים יֵרָא וְאֶת־מַצּוֹתָיו שְׂמֹרָה, כִּי זֶה כָּל־הָאָדָם:
תְּהַלֵּל יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ} יְדַבֵּר פִּי, וַיְבָרֶךְ כָּל־בֶּשָׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וְאִנְחָנוּ נִבְרָךְ יְהִי מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ עוֹלָם, הַלְלוּהוּ: וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר
לִפְנֵי יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ}:

ג' שאכלו יחד חייבים לזמן. ואם הם עשרה - מזמנים בשם ה'.

אומר המזמן: הב לן ונברך לְמַלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא. ועונים: שְׁמִים. ואומר המזמן:
ברשות מלְכָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. (בשבת מוסיף: וברשות שַׁבַּת מְלַכְתָּא. ביום טוב
מוסיף: וברשות יוֹמָא טָבָא אֲשִׁפִּיא קְדִישָׁא. בסוכות מוסיף: וברשות שְׁבַעָה אֲשִׁפִּיין
עֲלֵאין קְדִישִׁין.) וברשות מוֹרֵי וְרִבּוּתֵי. נברך (אם הם עשרה או יותר, יוסיף: אֱלֹהֵינוּ)
(בסעודת חתן: שְׁהַשְׁמֵחָה בְּמַעוֹנוֹ) שְׁאֲכֵלְנוּ מִשְׁלֹו. ועונים: בְּרוּךְ (אם הם עשרה
או יותר, יוסיפו: אֱלֹהֵינוּ) (בסעודת חתן: שְׁהַשְׁמֵחָה בְּמַעוֹנוֹ) שְׁאֲכֵלְנוּ מִשְׁלֹו וּבְטוּבוֹ
חִינּוּ. והמברך חוזר אחרים.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה ^{אֱלֹהֵינוּ} אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל
הַזֵּן אוֹתָנוּ וְאֶת־הָעוֹלָם כָּלּוֹ, בְּטוּבוֹ בָּחַן בְּחֶסֶד בְּרוּחַ
וּבְרַחֲמִים רַבִּים. נִתֵּן לָחֶם לְכָל־בֶּשָׂר, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וּבְטוּבוֹ
הַגָּדוֹל תִּמְכִּיד לֹא־חֶסֶר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּן תִּמְכִּיד לְעוֹלָם
וָעֶד, כִּי הוּא אֵל זֶן וּמְפַרְגֵּם לְכָל, וְשְׁלָחַנו עֶרְוֶה לְכָל, וְהִתְקִין

מִחִיָּה וּמִזֹּזֹן לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא, בְּרַחֲמָיו וּבִרְבִּי חֲסִדָּיו,
 כְּאָמֹר: (יכוין שהוא יתברך משגיח זון ומפרנס לכל) פִּתַּח אֶת-יָדְךָ,
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רֵצוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הֵזֵן אֶת-הַכֶּלֶל.
נִזְדָּה לָךְ יְהוָה יֵאָדָרְנִי אֱלֹהֵינוּ, עַל-שֶׁהִנַּחֲלַת לְאֲבוֹתֵינוּ
 אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה, בְּרִית וְתוֹרָה חַיִּים וּמִזֹּזֹן.
 עַל-שֶׁהִצָּאֲתָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל-בְּרִיתְךָ
 שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרָנוּ, וְעַל-תּוֹרַתְךָ שֶׁלַּמְדָתָנוּ, וְעַל-חֻקֵּי רִצּוֹנְךָ
 שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ, וְעַל-חַיִּים שֶׁחוֹנְנֵתָנוּ, וְעַל הַמִּזֹּזֹן שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרִנִּים
 אוֹתָנוּ.

עַל- הַכֹּל יְהוָה יֵאָדָרְנִי אֱלֹהֵינוּ, אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבַרְכִים
 אֶת-שִׁמְךָ, כְּאָמֹר: וְאֶכְלֶת וּשְׁבַעְתָּ, וּבִרְכַּת אֶת-יְהוָה
 אֱלֹהֵיךָ, עַל-הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ. בְּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה, עַל-הָאֶרֶץ וְעַל-הַמִּזֹּזֹן.

רַחֵם יְהוָה יֵאָדָרְנִי אֱלֹהֵינוּ, עָלֵינוּ, וְעַל-יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ,
 וְעַל-יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ, וְעַל-הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ,
 וְעַל-הַיְכָלְךָ, וְעַל-מַעֲוֶנֶךָ, וְעַל-דְּבִירְךָ, וְעַל-הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ
 שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו. אָבִינוּ! רַעֲנוּ, זִוְנֵנוּ, פְּרִנָּסֵנוּ, כִּלְכִּלָּנוּ,
 הַרְוִיחֵנוּ, הַרוּחַ לָנוּ מִהֵרָה מְכֹל-צְרוּתֵינוּ. וְנָא, אֵל תִּצְרִיכֵנוּ
 יְהוָה יֵאָדָרְנִי אֱלֹהֵינוּ, לְיָדֵי מִתְּנוֹת בֶּשֶׁר וָדָם, וְלֹא לְיָדֵי
 הַלְוָאָתָם, אֲלֵא לְיָדְךָ הַמְּלָאָה וְהַרְחֲבָה, הַעֲשִׂירָה וְהַפְתּוּחָה.
 יְהִי רִצּוֹן שְׂלֵא גְבוּשׁ בַּעֲוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִכְלָם לַעֲוֹלָם הַבָּא,
 וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ תַּחֲזִירָנָה לְמִקּוֹמָהּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

כשחלרה"ש שבשבת יאמר "רצה". אם נזכר כשאמר "ברוך אתה ה'", יסיים "למדני
 חוקיך" ויחזור ל"רצה". אם סיים "בונה ירושלים", יברך "ברוך שנתן" וכו'. אם

התחיל "הטוב והמטיב" ואמר "מלך העולם", יסיים "שנתן שבתות". אם המשיך "האל אבינו" - חוזר לראש ברכת המזון.

רצה והחליצנו יהוה ^{אלהינו} אלהינו, במצותיך ובמצות יום השביעי, השבת הגדול והקדוש הזה, כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך. נשבת בו ונגנוח בו ונתענג בו, כמצות חפי רצונך. ואל תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו, והראנו מנוחות ציון במהרה בימינו, כי אתה הוא בעל המנוחות. וגם שאכלנו ושתינו, חרבנו ביתך הגדול והקדוש לא שחקנו, אל תשחקנו לנצח ואל תונחנו לעד, כי אל מלך גדול וקדוש אתה.

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכרוננו וזכרון אבותינו, זכרון ירושלים עירך, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון כל-עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה, לחן לחסד ולרחמים, לחיים טובים ולשלום, ביום הזכרון הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה, לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יהוה ^{אלהינו} אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים. בדבר ישועה ורחמים, חיים וחסד וחמל ורחם עלינו והושיענו, כי אליך עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה.

ותבנה ירושלים עיר הקדש, במהרה בימינו. ברוך אתה יהוה ^{אלהינו}, בונה ירושלים. (בלחש: אמן)

טעה בראש השנה ולא אמר "יעלה ויבא" ונזכר קודם ברכת "הטוב והמטיב", יאמר ברכת "שנתן ימים טובים". ואם חל בשבת ושכח גם "רצה והחליצנו" יוסיף של שבת:

ברוך (אתה יהוה ^{אלהינו} מלך העולם), שנתן (בשכח "רצה והחליצנו" ו"יעלה ויבא" יאמר: שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה, לאות ולברית, וימים טובים לששון ולשמחה), (בשכח רק "יעלה ויבא" יאמר: ימים טובים לעמו ישראל לששון ולשמחה) הזכרון את-יום טוב מקרא קדש הזה. ברוך (אתה יהוה ^{אלהינו}), מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים.

ברוך אתה יהוה ^{אלהינו} מלך העולם, האל אבינו, מלפנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, קדושנו, יעקב, רוענו רועה ישראל, המלך הטוב והמטיב לכל, שבכל-יום ויום הוא המטיב לנו, הוא מטיב לנו, הוא ייטיב לנו. הוא גמלנו, הוא גומלנו לעד, חן וחסד ורחמים ורחו והצלח וכל-טוב. אמן.

הרחמן, הוא ישתבח על-פסא כבודו. הרחמן, הוא ישתבח בשמים ובארץ.
הרחמן, הוא ישתבח בנו לדור דורים. הרחמן, הוא קרן לעמו ירים.
הרחמן, הוא יתפאר בנו לנצח נצחים. הרחמן, הוא יפרנסנו בכבוד ולא
בבזוי, בנחת ולא בצער. ברוח ולא בצמצום. הרחמן, הוא יתן שלום
בינינו. הרחמן, הוא ישלח ברכה רוחה והצלחה בכל-מעשה ידינו. הרחמן,
הוא יצליח את-דרכינו. הרחמן, הוא ישבר על גלות מהרה מעל-צוארנו.
הרחמן, הוא יוליכנו מהרה קוממיות לארצנו. הרחמן, הוא ירפאנו רפואה
שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף. הרחמן, הוא יפתח לנו את-ידו
הרחבה [והמלאה]. הרחמן, הוא יברך כל-אחד ואחד מפרנו בשמו הגדול,
כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב, בכל מכל כל, כן יברך
אותנו יחד ברכה שלמה. וכן יהי רצון ונאמר אמן. הרחמן, הוא יפרש
עלינו סכת שלומו.

בשבת: הרחמן הוא ינחילנו עולם שקלו שבת ומנוחה לחיי העולמים.
הרחמן הוא יחדש עלינו את-השנה הזאת לטובה ולברכה. הרחמן הוא ינחילנו יום
שקלו טוב.

הרחמן, הוא יפע תורתו ואהבתו בלבנו, ותהיה יראתו על-פנינו לבלתי
נחטא, ויהיו כל-מעשינו לשם שמים.

הרחמן הוא יחנינו ויזכנו ויקרבנו לימות המשיח, וילבנו בית המקדש,
ולחיי העולם הבא. מגדיל (במוצ"ש, וביום שמתפללים בו מוסף,
אומרים: מגדול) ישועות מלכו, ועשה-חסד למשיחו, לדוד ולזרעו עד-עולם:
כפירים רשו ורעבו, ודרשי יהוה ^{אדונו} לא-יחסרו כל-טוב: נער הייתי
גם-זקנתי, ולא-ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש-לחם: כל-היום חונן ומלוה,
וזרעו לברכה: מה-שאכלנו יהיה לשבעה, ומה-ששתינו יהיה לרפואה,
ומה-שהותרנו יהיה לברכה, פדתיב: ויתן לפניהם, ויאכלו ויתרו כדבר
יהוה ^{אדונו}: ברוכים אתם יהוה ^{אדונו}, עושה שמים וארץ: פרוד הגבר
אשר יבטח ביהוה ^{אדונו}, והיה יהוה ^{אדונו} מבטחו: יהוה ^{אדונו} עז
לעמו יתן, יהוה ^{אדונו} יברך את-עמו בשלום: עושה שלום בברוך, ויחן
הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו, ועל-כל-עמו ישראל, ואמרו אמן.

